

Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Για τη συζήτηση και ψήφιση του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θέσπιση πλαισίου για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, την προστασία του περιβάλλοντος και λοιπές διατάξεις»

Ιούλιος 2022

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας και ο Εθνικός Θεσμός σε θέματα προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Έχει συσταθεί με βάση τους κανόνες των Ηνωμένων Εθνών, τις «Αρχές των Παρισίων και διέπεται από τον Ν 4780/2021. Σε αυτήν μετέχουν πρόσωπα οριζόμενα από σαράντα δύο φορείς (ανεξάρτητες Αρχές, πανεπιστημιακές σχολές νομικών και πολιτικών επιστημών, συνδικαλιστικές οργανώσεις, ΜΚΟ, πολιτικά κόμματα και υπουργεία).

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), εθνικός θεσμός για τα δικαιώματα του ανθρώπου και ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προστασίας και προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, είναι, σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο, το κατ' εξοχήν αρμόδιο όργανο για την παροχή γνωμοδοτήσεων επί προωθούμενων μεταρρυθμίσεων εθνικής νομοθεσίας που άπτονται ζητημάτων προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή/και με αντίκτυπο σε αυτά.

Από την ίδρυσή της, η ΕΕΔΑ παρακολουθεί ζητήματα που αφορούν στο περιβάλλον, αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη σημασία της προστασίας του ως δικαιώματος του ανθρώπου, μια διάσταση που τα τελευταία χρόνια αποτυπώνεται πλέον και στην νομολογία διεθνών και εθνικών δικαστηρίων και λοιπών δικαιοδοτικών οργάνων - πέραν των κειμένων διεθνούς και εθνικού δικαίου καθώς και των επιστημονικών δημοσιεύσεων. Ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη αποτελεί ότι, με τον ν. 4780/2021 (Α'30), για πρώτη φορά στη σύνθεση της Εθνικής Επιτροπής μετέχει μέλος που ορίζεται από περιβαλλοντικές οργανώσεις.

Στις 22.7.2022 κατατέθηκε προς συζήτηση και ψήφιση στη Βουλή το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας «*Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θέσπιση πλαισίου για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, την προστασία του περιβάλλοντος και λοιπές διατάξεις*». Η ΕΕΔΑ, παρότι δεν κλήθηκε να καταθέσει τις απόψεις της, σε κανένα στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας, σε αντίθεση με τον σκοπό που επιτελεί βάσει του καταστατικού της νόμου¹ και των σχετικών συστάσεων διεθνών οργανισμών, όπως του Συμβουλίου της Ευρώπης², θα ήθελε να αναφερθεί επιγραμματικά στα εξής:

- Η χρονική διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης πρέπει να είναι επαρκής προκειμένου να διασφαλίζεται η ουσιαστική συμμετοχή πολιτών και φορέων, ιδιαίτερα σε σχέδια νόμου με την έκταση και τη σημασία των ρυθμίσεων που επιφέρει το συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Επισημαίνεται ότι ακόμα και μετά την ολιγοήμερη παράταση που δόθηκε, ο συνολικός χρόνος της διαβούλευσης ήταν μικρότερος από τον προβλεπόμενο στην παρ.2 του άρθρου 61 του ν.4622/2019 (Α'133).
- Η ΕΕΔΑ εκφράζει την ανησυχία ότι, ορισμένες διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' που αφορούν στις χρήσεις γης σε προστατευόμενες περιοχές, παρά τις σημαντικές βελτιώσεις που επήλθαν στο σχέδιο νόμου μετά τη διαβούλευση, ενδέχεται να επιφέρουν αποδυνάμωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου προστασίας των περιοχών αυτών. Ενδεικτικά αναφέρεται η πρόβλεψη για ελεύθερη βόσκηση και ερασιτεχνική αλιεία σε αυστηρά προστατευόμενες περιοχές, η πρόβλεψη για εγκαταστάσεις ύδρευσης, αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και εγκαταστάσεις ΑΠΕ σε Ζώνες Προστασίας της Φύσης, όπως επίσης και η πρόβλεψη για εξορυκτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των εξορύξεων υδρογονανθράκων, σε Ζώνες Διατήρησης Οικοτόπων. Αναγκαία είναι και η

---

¹ Βλ. άρθρο 12 παρ. β' του ν. 4780/2021

² Σύσταση [CM/Rec\(2021\)1](#) της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για την ανάπτυξη και ενίσχυση αποτελεσματικών, πλουραλιστικών και ανεξάρτητων εθνικών θεσμών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, 31 Μαρτίου 2021 (Παράρτημα ΙΙ, παρ. 8).

διευκρίνιση της αναφοράς σε εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα στην παρ.2 του άρθρου 14 στην ειδική κατηγορία χρήσεων γής «33», καθώς η ειδική αυτή κατηγορία περιλαμβάνεται στις επιτρεπόμενες χρήσεις που προβλέπονται στην παρ.2 του άρθρου 11 για τις Ζώνες Προστασίας της Φύσης. Οι παραπάνω διατάξεις, δημιουργούν εύλογα ερωτήματα: α) για το βαθμό εναρμόνισης του θεσμικού πλαισίου για τις προστατευόμενες περιοχές με τη Στρατηγική της ΕΕ για την βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030³, η οποία προβλέπει τον καθορισμό περιοχών αυστηρής προστασίας σε έκταση 10% του συνόλου του χερσαίου και του θαλάσσιου χώρου και β) για τη συμμόρφωση της Ελλάδας με την καταδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου της ΕΕ (C-849/19) για ανεπαρκή προστασία των περιοχών Natura 2000⁴.

- Η τροποποίηση που επιφέρει το άρθρο 6 του σχεδίου νόμου, με την οποία προβλέπεται ότι οι πιστοποιημένοι αξιολογητές των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων θα αμείβονται απευθείας από τους φορείς ανάθεσης του έργου είναι προβληματική, καθώς εύλογα μπορεί να δημιουργήσει σύγκρουση συμφερόντων, ενώ είναι αντίθετη με την Οδηγία 2011/92/ΕΕ που προβλέπει ότι: «Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η αρμόδια αρχή ή οι αρμόδιες αρχές, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία, δεν βρίσκονται σε σύγκρουση συμφερόντων» (άρθρο 9^α)⁵.
- Οι οριζόντιες εξαιρέσεις από το πλαίσιο προστασίας των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), που προβλέπονται από το άρθρο 13, όχι μόνο οικισμών εντός σχεδίου αλλά και οργανωμένων υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων, χωρίς επιπρόσθετα να έχει προηγηθεί πλήρης δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (άρθρο 6)⁶ είναι σκόπιμο να επανεξεταστούν, καθώς η διασφάλιση της αποτελεσματικής διατήρησης και ενίσχυσης της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος στις περιοχές αυτές ενδέχεται να προσκρούει σε προϋφιστάμενα πλαίσια πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού.
- Η συμπερίληψη στο σχέδιο νόμου του Κεφαλαίου Η' για το πλαίσιο ανάπτυξης των υπεράκτιων αιολικών πάρκων αποτελεί σημαντική εξέλιξη που, ωστόσο, θα πρέπει να συνδυαστεί με την αναμόρφωση της διαδικασίας εκπόνησης του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, μέσα από μια ανοιχτή και ευρεία διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης, καθώς και τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης

³ Στρατηγική της Ε.Ε. για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030:

https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_el

⁴ Απόφαση του Δικαστηρίου της Ε.Ε. στην υπόθεση C-849/19 (17.12.2020)

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text&docid=235718&pageIndex=0&doclang=EL&mode=lst&dir&occ=first&part=1&cid=18390174>

⁵ Οδηγία 2011/92/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2014/52/ΕΕ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex%3A32014L0052>

⁶ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

και λειτουργικής χωρικής στρατηγικής για τον θαλάσσιο χώρο με την εκπόνηση και έγκριση των θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων σύμφωνα με την Οδηγία 2014/89/ΕΕ.

Η ΕΕΔΑ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί στενά ζητήματα που αφορούν το θεσμικό πλαίσιο προστασίας του περιβάλλοντος στη χώρα μας και την εναρμόνισή του με το ενωσιακό και διεθνές δίκαιο και παραμένει στη διάθεση του νομοθετικού σώματος για την παροχή αναλυτικότερων στοιχείων επί των ανωτέρω ζητημάτων που ακροθιγώς τίθενται στο παρόν υπόμνημα. Όλες οι θέσεις της ΕΕΔΑ όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ολομέλεια της και έχουν ευρέως δημοσιοποιηθεί, βρίσκονται αναρτημένες στον ιστότοπο της Εθνικής Επιτροπής. Ευχαριστούμε για την προσοχή σας.